

SIHTASUTUSE TAHEVA SANATOORIUM ASENDUSHOOLDUSTEENUSE KODUKORD

I ÜLDSÄTTED

1. Käesolev kodukord kehtib Sihtasutus Taheva Sanatoorium asendushooldusteenuse saajatele (edaspidi *kasvandik*), töötajatele ning külalistele.
2. Kasvandik on laps või nooruk, kes on asendushooldusteenusel.
3. Kodukorra järgimine tagab koduse ja rahuliku õhkkonna asendushooldusteenusel.
4. Kasvandikud, töötajad ning külalised juhivad üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormidest ning järgivad Eesti Vabariigis kehtivaid seadusi.

II IGAPÄEVAELU KORRALDAMINE

1. Koosolekud

- 1.1 Üldkoosolek asendushooldusteenuse töötajatele toimub vähemalt 1 kord kvartalis. Üldkoosoleku päevakord tehakse teatavaks ja esitatakse kirjalikult 1 nädal enne koosoleku toimumist.
- 1.2 Kasvandike koosolek toimub igas peres eraldi vähemalt 1 kord kvartalis. Koosoleku päevakord tehakse teatavaks vähemalt 1 nädal enne koosoleku toimumise aega.
- 1.3 Vastavalt vajadusele toimuvad erakorralised koosolekud.
- 1.4 Koosolekud protokollitakse ja protokollid säilitatakse 10 aastat.

2. Toitlustamine

- 2.1 Söömine toimub selleks ette nähtud ruumides ja vajadusel koostatakse kasvandiku tervislikust seisundist sõltuvalt erimenüü.
- 2.2 Toit valmistatakse ühisköögis ja/või pere köögis.
- 2.3 Toidu tellimine, hoidmine ning väljastamine toimub vastavalt tervisekaitse nõuetele.
- 2.4 Kasvataja ning kasvandikud korraldavad toidu toomise ja toidu serveerimise.
- 2.5 Lõunasöök ning õhtusöök toimub ühiselt.
- 2.6 Oma toidunõud peseb igaüks ise või paneb nõudepesumasinasse. Kasvandiku erivajaduse korral pestakse nõud kasvataja abiga.
- 2.7 Söögiajad on välja toodud järgmises tabelis:

Nädalapäev	Hommikusöök	Lõuna	Õhtusöök	Oode
E-R	7.30	14.45	18.00	19.30
L-P ja koolivaheajad	9.00	13.00	18.30	16.00

3. Pesu ning riiete vahetus

- 3.1 Pesu (voodipesu, saunalinad, käterätikud jms) vahetus toimub vähemalt 7 päeva tagant või sagedamini vastavalt vajadusele.
- 3.2 Ihupesu vahetatakse iga päev.
- 3.3 Isiklike riiete pesemist korraldab kasvandiku koostöös kasvatajaga.
- 3.4 Pesu (voodipesu, saunalinad, käterätikud jms) on ladustatud ettenähtud kohta ning selle väljastamist korraldab kasvataja.
- 3.5 Isiklikud riided on kasvandikule määratud kapis.
- 3.6 Kasvatajal on kohustus ja õigus kontrollida pesu ja riiete puhtust ning vajadusel nõuda nende vahetamist.

4. Isiklik hügieen

4.1 Iga kasvandik omab isiklikke hügieenitarbeid ning vastutab nende olemasolu eest.

4.2 Hügieenitarvete puudumisest teatab kasvandik tugikasvatajale või kasvatajale, kes väljastab vajalikud tarbed.

4.3 Kasvatajal on kohustus ja õigus kontrollida hügieeniprotseduuride teostamist, hügieenitarvete korrasolekut ning olemasolu.

4.4 Sauna kasutamine toimub vastavalt perede soovidele ja vajadusele ning selle korraldab kasvataja.

5. Isiklikud asjad ning raha

5.1 Kasvandikul on õigus omada isiklikke asju ning raha.

5.2 Isiklikke asju hoitakse oma toas.

5.3 Kasvandiku isikliku mootorsõiduki hoiustamine toimub kokkuleppeliselt eestkostjaga ja juhatuse liikmega.

5.4 Isiklike asjade olemasolu eest vastutab nende omanik.

5.5 Kasvatajal on õigus ja kohustus kasvandike isiklike asju (mobiiltelefon, arvuti, CD mängija jne) ajutiselt hoiule võtta juhul, kui on vajalik lõpetada nende kasutamisest tekkinud kodukorra nõuete rikkumine.

6. Õppimise aeg

6.1 Õppimine on kasvandiku tähtsaim tegevus ning seda tehakse sundimata.

6.2 Õppimise aeg on esmaspäevast neljapäevani ning pühapäeval ajavahemikul 17.00 – 18.00 ning vajadusel 18.30 – 19.30.

6.3 Õppimise ajal on majas vaikus ning kasvandikud teevad koduseid töid.

6.4 Kasvataja kontrollib, kas järgmiseks koolipäevaks on koduseid töid määratud. Kasvatajal on õigus võtta ühendust klassijuhataja või aineõpetajaga koduse töö kohta teabe saamiseks.

6.5 Õppimine toimub oma toas või kasvataja juhendamisel elutoas.

6.6 Kasvatajal on õigus kontrollida kasvandiku teadmisi ning vajadusel pikendada õppimise aega vaba aja arvelt.

7. Vaba aeg

7.1 Vaba aja sisustamist korraldab kasvataja koostöös kasvandikega.

7.2 Vaba aega sisustatakse aktiivsete tegevustega (sportimine, lauamängude mängimine, meelepärased ja seadustega kooskõlas olevad tegevused) sihtasutuse territooriumil, huviringides osalemisega või muul viisil (televiisori vaatamine, interneti kasutamine jne).

7.3 Kasvatajal on õigus kontrollida vaba aja sisustamist ning heade tavade rikkumisel keelata või piirata kasvandiku edasist tegevust.

7.4 Televiisori vaatamine ning arvuti kasutamine väljaspool vaba aega toimub ainult kasvataja loal. Loa andmine toimub kasvandiku huvist lähtuvalt ning sõltub tema muude kohustuste täitmisest.

8. Sündmuste küllastamine

8.1 Sündmuste küllastamine väljaspool pere ruume ja territooriumi toimub üldjuhul kollektiivselt kasvataja juhtimisel.

8.2 Asendushooldusteenuse territooriumil toimuvaid sündmusi võib kasvataja loal küllastada iseseisvalt.

9. Tervis ning ravimite võtmine

- 9.1 Kasvandikud riietuvad vastavalt ilmastikuoludele.
- 9.2 Keelatud on tegevused, mis ohustavad enda või teiste inimeste tervist.
- 9.3 Terviseprobleemist peab teatama kasvatajale.
- 9.4 Arsti poolt määratud ravimite võtmine on kohustuslik.
- 9.5 Ravimite võtmist korraldab kasvataja.
- 9.6 Ravimid asuvad lukustatud ruumis ning kapis, kuhu kasvandikud iseseisvalt ei pääse.

10. Heakord ruumides ning territooriumil

- 10.1 Kasvandikud osalevad pere ühistes tegevustes ja igapäeva töödes.
- 10.2 Puhtust ning korda hoiavad kõik.
- 10.3 Oma toa koristamise eest vastutab igaüks ise.
- 10.4 Ühiskasutuses olevad ruumid koristatakse graafiku alusel ning tööd peavad olema lõpetatud kella 21.00-ks.
- 10.5 Kasvatajal on õigus kontrollida ruumide korrasolekut ning nõuda puuduste kõrvaldamist.
- 10.6 Korrashoiuks vajalikud vahendid on kättesaadavad selleks ette nähtud ruumis.
- 10.7 Kodukeemia asub lukustatud ruumis või kapis ja selle kasutamist korraldab kasvataja.
- 10.8 Kõik osalevad jõukohases mahus kodu ümbruse territooriumi heakorrastamisel. Töid tehakse lähtutakse ilmastikutingimustest. Ümbruse korrashoiuga seotud tööd toimuvad vabal ajal.
- 10.9 Kasvataja tutvustab kasvandikele ohutuid töövõtteid enne tegevuse algust. Töid tehakse kasvataja juhtimisel.
- 10.10 Kasvandikud täidavad ohutustehnika nõudeid ning kasutavad ohutuid töövõtteid.

11. Ruumide sisustus ning inventar

- 11.1 Ruumide sisustust ning inventari hoitakse terve ning puhtana.
- 11.2 Tahtlikult lõhutatud, kahjustatud või kasutamiskõlbmatuks muudetud sisustuse/inventari maksumus või parandamise kulud tuleb süüdlasel hüvitada.
- 11.3 Purunenud sisustus või inventar parandatakse esimesel võimalusel. Parandustööd juhendab kasvataja. Vajadusel pöördatakse majandusjuhataja poole.
- 11.4 Kasvandikel ning kasvatajatel on õigus teha juhtkonnale ettepanekuid ruumide sisustuse, inventari ümberpaigutamise või täiendamise kohta.
- 11.5 Sisustuse, inventari ümberpaigutamine toimub kasvataja juhendamisel.
- 11.6 Parandustööde vajadusest teavitab kasvataja majandusjuhatajale.

12. Sünnipäevade ja tähtpäevade tähistamine

- 12.1 Tähtpäevi tähistatakse kasvataja juhendamisel.
- 12.2 Kasvandikel on õigus teha kasvatajale ettepanekuid tähtpäevade tähistamise ettevalmistuse ning läbiviimise suhtes.
- 12.3 Kõigi panus sündmuste korraldamisel on oluline ja tegevustesse kaasatakse kõik kasvandikud ja kasvatajad.

13. Öörahu

- 13.1 Öörahu algab:
  - 13.1.1 koolipäevale eelneval õhtul kell 21.30;
  - 13.1.2 puhkepäevale eelneval õhtul kell 22.00;
  - 13.1.3 puhkepäeval kell 22.00;
  - 13.1.4 koolivaheajal kell 22.00;
  - 13.1.5 suvisel koolivaheajal kell 22.30.
- 13.2 Öörahu ajal on kasvandikel kohustus viibida toas.
- 13.3 Vajaduseta liikumine üldkasutatavates ruumides ning tegevused, mis segavad öörahu, on keelatud.
- 13.4 Kasvatajal on õigus võtta ajutisele hoiule kasvandiku kasutuses olevaid esemed, mille kasutamine segab öörahu.

13.5 Tegevused öörahu ajal on lubatud ainult kasvataja loal. Loa andmisel lähtub kasvataja kasvandiku huvidest.

14. Hädaohus oleva lapse abistamine

14.1 Abistamine on reguleeritud dokumendis „Turvalisuse tagamise ja hädaohus oleva isiku abistamise juhend Sihtasutuses Taheva Sanatoorium“, mis on kättesaadav peres, perevanema kabinetis ning sihtasutuse kodulehel.

15. Kirjavahetus ning suhtlemine

15.1 Tugikasvatajad abistavad kasvandikke kirjavahetuses ja suhtlemisel sõprade ning tuttavatega.

15.3 Perevanem korraldab ja juhendab kasvandikku kirjavahetuses teiste asutuste või ametkondadega.

15.4 Kasvandikele saabunud või kasvandikelt väljuvad saadetised on isiklikud ja puutumatud. See tähendab, et keegi ei tohi posti avada ja lugeda, vaadata, mis on postisaadetise sisu, ise postitada ega takistada postitust.

15.5 Selleks, et avada kasvandikule saabunud või temalt saadetav post, peab olema konkreetne oht kasvandiku elule, tervisele, emotsionaalsele seisundile, teiste inimeste elule, tervisele, jne.

15.6 Postituse, kirjavahetuse ja postisaadetiste ohtlikkust puudutava otsuse langetavad kasvataja/tugikasvataja, asutuse perevanem ning kasvandiku eestkostja. Nende pädevuses on arutleda, kas ja milline oht võib tekkida konkreetse saatja või saajaga ja seejärel otsustada, kas oht on reaalne ja kas isikliku saadetise jälgimine aitab neid riske maandada.

15.6 Kui kasvandiku kirja või paki avamine on vältimatu ohutuse tagamiseks, tuleb avamise protseduur läbi viia lapse juuresolekul ning see tegevus kirjalikult fikseerida.

16. Keelatud teod

16.1 Kasvandikel on keelatud:

16.1.1 suitsetamine (alla 18 eluaasta);

16.1.2 suitsetamine täiskasvanud kasvandikel asendushooldusteenuse osakonna territooriumil ning alaealiste juuresolekul;

16.1.3 narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamine;

16.1.4 omavoliliselt pere ruumidest või territooriumilt lahkumine;

16.1.5 vägivald (emotsionaalne, füüsiline või seksuaalne);

16.1.6 varastamine;

16.1.7 kasutada teistele kuuluvaid esemeid ilma omaniku loata;

16.1.8 valetamine (pahatahtlik vale; ütluse mittevastavus tegelikkusele; ütleja soov/kavatsus kuulajat/kuulajaid oma juttu uskuma panna ehk petta);

16.1.9 muud teod, mille tagajärjel seatakse ohtu või saab kannatada kasvandiku enda või teiste tervis ja elu;

16.1.10 tahtlikud (teadlikud) teod, mille tagajärjel kahjustatakse või hävitatakse vara ning inventari;

16.1.11 temale eraldatud raha mitte sihipäraselt kasutada (näiteks sõiduraha kulutamine muuks otstarbeks ilma eelnev kokkuleppeta jne);

16.1.12 puududa põhjuseta koolitundidest ja muudelt kohustuslikelt kooliüritustelt;

16.1.13 rikkuda koolis kehtestatud korda.

17. Keelatud asjad

17.1 Kasvandikel on keelatud omada:

17.1.1 relva relvaseaduse tähenduses;

17.1.2 lõhkeainet, pürotehnilist ainet ja pürotehnilist toodet lõhkematerjaliseaduse tähenduses;

17.1.3 ainet, mida kasutatakse narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamiseks;

17.1.4 muid asju, mis võivad kujutada ohtu kasvatajate, kasvandike ning teiste isikute elule ja tervisele.

18. Kasvandiku ja tema isiklike asjade läbiotsimine

18.1 Läbiotsimine on vajalik, et ennetada kasvandike vägivalda ja toetada kasvandike igakülgset turvalisust.

18.2 Kasvandiku ja tema isiklike asjade läbiotsimine toimub vaid tõsise kahtluse korral, et kasvandikul on kasutusel või hoiul esemed, mis kujutavad ohtu nii kasvandikule endale kui ka teistele kasvandikele, kasvatajatele või mille omamine võib ohustada kasvandikku, sihtasutuse teisi teenuse saajaid ja töötajad.

18.3 Enne läbiotsimise alustamist selgitatakse kasvandikule, mis toimub ja miks. Alustatakse sellest, et palutakse kasvandikul loovutada lubamatud esemed, mis tõenäoliselt on tema valduses. Kui kasvandik keeldub, siis on võimalik läbiotsimist alustada. Isiklike asjade läbiotsimisel peab kasvandik ise kohal viibima.

18.4 Läbiotsimist ei tohi teha ainuisikuliselt üks kasvataja, vaid vähemalt kolm erapooletut isikut. Otsuse läbiotsimise vajadusest langetab meeskond eelnevalt. Oma otsust põhjendavad nad olukorraga, kaaluvad erinevaid võimalusi selleks, et läbiotsimist ei peaks korraldama.

18.5 Läbiotsimine protokollitakse. Protokoll annab ammendava põhjenduse, miks oli läbiotsimist vaja, kes olid selle juures, protsessi kirjeldus, tulemused ja vastutavad isikud.

18.6 Juhul kui on vaja kasvandiku läbiotsimist, siis järgitakse samu reegleid. Läbiotsija on läbiotsitava samast soost.

18.6.1 Kriisiolukorras, kus läbiotsimist ei saa edasi lükata, sest tegemist on ohu kahtlusega, tuleb vajadusel kaasata politsei.

19. Kasvatuslikud mõjutusvahendid

19.1 Kasvatuslike mõjutusvahendi eesmärk on:

19.1.1 kasvandiku motiveerimine (ergutamine, tunnustamine jne);

19.1.2 kasvandik mõistab toime pandud teo ning kohaldatud mõjutusvahendi omavahelist seost;

19.1.3 kasvandikul ei tekkiks enam soovi uut tegu toime panna;

19.1.4 kasvandiku poolt järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ärahoidmine.

19.2 Negatiivse mõjutusvahendi valikul lähtutakse:

19.2.1 kodukorra rikkuja isikust;

19.2.2 kas kasvandik rikkus kehtivat korda tahtlikult, tahtmatult või teadmatuses;

19.2.3 toimepandud kodukorra rikkumise raskusastmest ning tema suhtes varem kohaldatud mõjutusvahendite tulemuslikkusest;

19.3 Mõjutusvahendi määramisel arvestab mõjutusvahendi määraja kasvandiku nõusolekut võtta endale kohustusi vabatahtlikult.

19.4 Asendushooldusteenusel olevate kasvandike ergutamise ja tunnustamise viisid on:

19.4.1 suuline kiitus;

19.4.2 haridus-, kultuuri- spordi vms sündmusel osalemise võimaldamine;

19.4.3 kiituse avaldamine juhatuse liikme käskkirjaga;

19.4.4 tänukiri;

19.4.5 kingitus;

19.4.6 taskuraha suurendamine;

19.4.7 määratud negatiivse mõjutusvahendi kestuse lühendamine või lõpetamine;

19.4.7.1 negatiivse mõjutusvahendi lühendamine või lõpetamine kooskõlastatakse negatiivse mõjutusvahendi määranud isikuga.

19.5 Asendushooldusteenusel olevate kasvandike negatiivsed mõjutusvahendid on :

19.5.1 vestlus;

19.5.2 suuline noomitus;

19.5.3 viibimine asendushooldusteenuse ruumides järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ennetamiseks;

19.5.4 viibimine omas toas järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ennetamiseks;

19.5.5 arvuti/nutiseadme kasutamise keelamine piiritletud ajavahemikus või kasutusaja vähendamine;

- 19.5.6 televiisori vaatamise aja vähendamine;
 19.5.7 haridus-, kultuuri- spordi vms sündmusel osalemise keelamine;
 19.5.8 taskuraha vähendamine osaliselt või sellest ilma jätmine;
 19.5.9 käskkirjaga noomituse avaldamine.
 19.6 Mõjutusvahendite määramise õigus on kasvatajal, tugikasvatajal, perevanemal ning juhataste liikmel.
 19.7 Kõik mõjutusvahendite kasutamise juhud fikseeritakse kasvandiku isiklikus päevikus koos põhjendusega.
 19.8 Kodukorra nõudeid rikkunud kasvandik on kohustatud andma selgitusi suuliselt või kirjalikult.
 19.9 Ühe teo eest ei määrata kahte või enam mõjutusvahendit.
 19.10 Juhul, kui kasvandiku poolt toime pandud teo kohta esitatakse avaldus poliseile, siis negatiivset mõjutusvahendit ei määrata.

20. Erisused

20.1 Erivajadustega või haigete kasvandike suhtes rakendatakse käesolevat kodukorda vastavalt nende võimetele, arvestades kasvandike vajadusi ja määratud ravi nõudeid.

21. Kasvandike õigused ja kohustused

- 21.1 Lapse (kasvandik, kes on noorem, kui 18 aastat) olulisemad õigused ja kohustused on välja toodud antud dokumendi lisa 1.
 21.2 Kasvandike (18 aastased või vanemad) õigused ja kohustused on tagatud Eesti Vabariigi põhiseadusega, Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktidega ning Euroopa inimõiguste konventsiooniga.
 21.3 Kasvandikel on õigus osaleda enda kohta käivate protseduuride väljaselgitamisel, tegevuskavade ja individuaalsete plaanide koostamisel;
 21.4 Kasvandikul on õigus teha ettepanekuid teda puudutava elukorralduse kohta.
 21.5 Kasvandikul on õigus anda tagasisidet ja teha ettepanekuid asendushooldusteenuse töökorralduse kohta.
 21.6 Kasvandikul on õigus füüsilisele, vaimsele, seksuaalsele ja majanduslikule turvalisusele.
 21.7 Tugikasvataja tutvustab kasvandikule ettepanekute ja kaebuste käsitlemise korda.

22. Asendushooldusteenuse osakonna ja kasvandike külastamise korraldamine

22.1 Soovitavad külustusajad on:

Koolipäevadel	15.00 – 19.00
Nädalavahetustel	9.00 – 12.00; 14.00 – 19.00
Koolivaheaegadel	9.00 – 12.00; 14.00 – 20.00

- 22.2 Külastajal tuleb esmalt kokku leppida kokkusaamise kuupäev ja kellaaeg.
 22.3 Juhul, kui külastaja on alaealine, siis tema vanem või eestkostja teavitab kasvatajat külastuse soovist.
 22.4 Juhul, kui kasvandik soovib külastada oma sõpra või tuttavat, siis kasvataja lepib külastuse eelnevalt kokku külastatava vanema või eestkostjaga.
 22.5 Külastaja on kohustatud kinni pidama eelnevalt kokkulepitud päevast ja kellaaegast.
 22.6 Kasvataja tutvustab külalisele (esmakordsel külastusel) käesolevas punktis sätestatud nõudeid.
 22.7 Külalistel on kohustus kinni pidada asendushooldusteenuse kodukorrast.
 22.8 Külastuse ajal on keelatud häirida oma kohalolekuga pere päevarežiimi täitmist.
 22.9 Kui kasvatajal tekib kahtlus külastaja isiku suhtes, on tal õigus nõuda isikut tõendavat dokument isiku tuvastamiseks.
 22.10 Külastaja välimus peab olema korrektne.
 22.11 Külastaja ei tohi olla tarvitanud alkohoolseid jooke ega mingeid muid psühhotroopseid aineid.

- 22.12 Külastajal on keelatud külustusajal omada ja külustatavale tuua:
- 22.12.1 relva relvaseaduse tähenduses;
  - 22.12.2 lõhkeainet, pürotehnilist ainet ja pürotehnilist toodet lõhkematerjaliseaduse tähenduses;
  - 22.12.3 ainet, mida kasutatakse narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamiseks;
  - 22.12.4 muid asju, mis võivad kujutada ohtu külustatavale ning teiste isikute elule ja tervisele.
- 22.13 Külustuse ajal tööl oleva kasvataja poolt registreeritakse:
- 22.13.1 külustaja nimi; külustatava nimi, külustuse kestvus;
  - 22.13.2 kasvandikule toodud kingitused, mille väärtus ületab 10 eurot;
  - 22.13.3 külustajaga läbiviidud vestluse sisu.
- 22.14 Külustuse ajal tööl olev kasvataja jälgib külustaja suhtlemist kasvandikuga.
- 22.15 Kasvatajal on õigus teha külustaja tegevuse kohta märkusi ja ettepanekuid, mis on külustajale vastuvaidlematult täitmiseks.
- 22.16 Vastavalt olukorrale on kasvatajal õigus viibida külustuse juures.
- 22.17 Kasvatajal on õigus keelduda külustajat kasvandikuga kokku lubamast, kui on kahtlus, et see võib kasvandikku ohustada.
- 22.18 Kui külustaja käik on mõjunud negatiivselt kasvandikule, siis võib perevanem või juhatuse liige lähtuvalt kasvandiku huvist edaspidiseid külustusaegu lühendada või edasi lükata.

23. Päevakavad

- 23.1. Päevakavad on välja toodud antud dokumendi lisades 2, 3 ning 4.

III KODUKORRAGA TUTVUMINE

1. Kodukorda tutvustatakse asendushooldusteenuse töötajate ning kasvandike koosolekul. Vajadusel tutvustatakse kodukorda kasvandikele ning külalistele individuaalselt allkirja vastu.
2. Iseseisvalt saab tutvuda asendushooldusteenuse kodukorraga perevanema kabinetis, kasvatajate kabinetis, asendushooldusteenuse ruumides infostendidel ning sihtasutuse kodulehel.

IV LÕPPSÄTTED

1. Käesolev kodukord kuulub läbivaatamisele ja vajadusel korrigeerimisele vähemalt 1 kord aastas.
2. Käeoleva kodukorra läbivaatamist ja korrigeerimist juhib perevanem. Kodukorra läbivaatamisse kaasatakse kasvatajad ja kasvandikud.
3. Kodukorra kinnitab, muudab või tunnistab kehtetuks sihtasutuse juhatuse liige oma käskkirjaga
4. Käeolev kodukord jõustub selle kinnitamisest.

LAPSE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

ÜRO lapse õiguste konventsioonis kirja pandud õigused kuuluvad igale kuni 18-aastasele lapsele ja noorele inimesele kogu maailmas, hoolimata välimusest, nahavärvist, soost, emakeelest, uskumustest ja arvamustest ning rahvusest.

On oluline, et laps teaks oma õigusi. Samas tuleb meeles pidada, et ka teistel, last ümbritsevatel suurtel ja väikestel inimestel on samasugused õigused, mida peab austama ja järgima.

Sihtasutus Taheva Sanatoorium juhindub oma töös Eesti Vabariigi põhiseadusest, Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest, Euroopa inimõiguste konventsioonist ning ÜRO lapse õiguste konventsioonist.

1. ÕIGUSED

- Igal lapsele on vajalik ja tähtis üles kasvada perekonnas. Vanemad on need, kellel on esmane kohustus last hoida, kaitsta ning tagada tema eakohane ja igakülgne areng.
- Kõik lapsed kogu maailmas on üheväärsed.
- Täiskasvanud, kes otsustavad lapsi puudutavate asjade üle, peavad oma tegevuses lähtuma laste huvidest.
- Igal lapsel on õigus oma arvamusele ja õigus seda vabalt väljendada. Lapsel on õigus ära kuulamisele teda puudutavates asjades kodus, koolis ning ametiasutustes.
- Igal lapsel on õigus koolis käia, õppida ja teadmisi saada. On tähtis, et igakuks saaks koolis julgustust ja toetust oma võimete ja oskuste arendamiseks.
- Kui laps haigestub, on tal õigus saada vajalikku ja parimat arstiabi raviks ja tervise taastamiseks.
- Igal lapsel on õigus elada täisväärtuslikku elu. Lapsel, kellel on vaimne või füüsiline puue, on õigus erihoolitsusele ja abile.
- Igal lapsel on õigus väljendada ennast oma emakeeles, saada osa oma kultuurist ja rahvuslikest väärtustest.
- Igal lapsel on õigus puhkusele ja vabale ajale, et kasutada seda mänguks ja meelepäraseks tegevuseks.
- Igal lapsel on õigus olla koos ema ja isaga isegi siis, kui vanemad ei ela koos.
- Igal lapsel on õigus olla kaitstud hooletu ja julma kohtlemise eest, samuti ei tohi ühtegi last kohelda ebaväärikalt ja alandavalt.
- Kellelgi ei ole õigust kasutada last ära omakasupüüdlikel eesmärkidel, kaasa arvatud seksuaalselt.
- Igal lapsel on õigus oma eraelu puutumatusle. Lapsele adresseeritud kirja ning lapse isiklike märkmeid ei ole õigus ilma lapse loata lugeda.

2. KOHUSTUSED

Võrdväärse ühiskonnaliikmena kasvavad lapse kohustused riigi ja ühiskonna ees koos vanusega.

Laps vastavalt oma vanusele:

- austab oma kodumaad;
- peab lugu riigikorrast ja seadustest;
- hoiab loodus-, kultuuri- ja elukeskkonda;
- tunnustab käitumise üldtunnustatud tavasid;
- tunneb huvi talle suunatud teabe vastu ja õpib leidma talle huvi pakkuvat teavet;
- osaleb eakohastes ettevõtmistes.

Võrdväärse perekonna liikmena on lapsel kohustused oma perekonna ja kasvatajate ees. Laps oma vanusele vastavalt:

- austab oma vanemaid ja kasvatajaid (hooldajaid) nagu nemad austavad last;
- abistab oma vanemaid, kasvatajaid (hooldajaid) ja teisi pereliikmeid ning osaleb perekonna ühistes tegevustes ja igapäeva töödes;
- hoiab puhtust ja korda.

Laps kaasinimeste austamisel ja toetamisel:

- abistab nõrgemaid;
- käitub ja suhtleb kaasinimestega lugupidavalt;
- oma õiguste teostamisel arvestab teiste laste ja täiskasvanute õigustega.

Lapse oma tervise hoidmisel:

- hoidub kõigest, mis on tervisele kahjulik, nagu suitsetamine, alkohol ja uimastid;
- teeb ise kõik selleks, et sõltuvusest vabaneda;
- teostab isiklikku hügieeni;
- toitub tervislikult;
- arendab oma kehalist võimekust;
- puhkab (magab) ja viibib värskes õhus.

Laps õppimise kohustuse täitmisel:

- käib koolis, kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni;
- õpib vastavalt oma võimetele;
- õpib tegema ea- ja võimetekohast tööd (ei pea silmas tööd töö seadusandluse tähenduses);
- austab oma õpetajaid ja juhendajaid;
- valmistub iseseisvaks eluks.

Laps teavitab koheselt kasvatajale:

- tema suhtes toime pandud vaimse ja füüsilise vägivalda, ülekohtu, hooletussejätmise, ärakasutamise, seksuaalse kuritarvitamise juhtumitest või ja muudest ohtudest;
- ebatavalistest ettepanekutest või uutest tutvavatest nii päriselus kui internetis;
- kui suhtlemine vanemaga valmistab hirmu või on muul põhjusel vastumeelne.

PÄEVAKAVA (KOOLIPÄEVADEL)

07.00 – 07.30	äratus hügieeniprotseduurid
07.30	hommikusöök
08.05 – 8.30	koolibusside väljumine
08.30 – 14.30	õpetöö koolis
14.45	lõunasöök
15.00	vaba aeg
17.00 – 18.00	õppetöö kodus
18.00	õhtusöök
18.45 – 19.30	ettevalmistus järgmiseks koolipäevaks, ruumide korrastamine
19.30	õhtuoode
19.40 – 21.00	vaba aeg
21.00 – 21.30	hügieeniprotseduurid
21.30 – 07.00	öörahu

PÄEVAKAVA (PUHKEPÄEVADEL NING KOOLIVAHEAJAL)

08.30 – 09.00	äratus
	hügieeniprotseduurid
09.00	hommikusöök
09.45 – 10.15	ruumide korrastamine
10.15 – 13.00	vaba aeg
13.00	lõunasöök
13.45 – 16.00	vaba aeg
16.00	õhtuode
16.15 – 18.30	vaba aeg või õppetöö
18.30	õhtusöök
19.15 – 20.00	ruumide korrastamine
20.00 – 21.30	vaba aeg
21.30 – 22.00	hügieeniprotseduurid
22.00 – 08.30	öörahu

PÄEVAKAVA KOOLIVAHEAJAL (SUVISEL KOOLIVAHEAJAL)

08.30 – 09.00	äratus hügieeniprotseduurid
09.00	hommikusöök
09.30 – 10.00	ruumide korrastamine
10.00 – 13.00	vaba aeg
13.00	lõunasöök
13.30 – 16.00	vaba aeg
16.00	õhtuode
16.15 – 18.30	vaba aeg
18.30	õhtusöök
19.15 – 20.15	ruumide korrastamine
20.15 – 22.00	vaba aeg
22.00 – 22.30	hügieeniprotseduurid
22.30 – 08.30	öörahu